

Herstel Boerderij

Waarom instappen als landbouwer?

*"Het was een
aangename
afwisselende ervaring
waarbij je mensen
beter leert kennen en
ziet groeien in hun
vaardigheden."*

Inhoudstafel

- Wat is een herstelboerderij? p. 4
- Hoe werkt een herstelboerderij? p. 6
- Wat is de meerwaarde voor een landbouwer? p. 10
 - o Sociaal
 - o Financieel
- Wat moet een landbouwer doen? p. 11
 - o Tijdsbesteding en begeleiding
 - o Infrastructuur
 - o Samenwerking revalidatiecentrum
 - o EHBO
 - o Verzekering
- Herstelboerderij De Schaapskooi vertelt p. 14
- Herstelboerderij Het Vennenhof vertelt p. 16
- Meer informatie? p. 18

Wat is een herstelboerderij?

Een herstelboerderij is een boerderij waar mensen kunnen revalideren.

In een rustige en groene omgeving leren revalidanten op een ongedwongen en natuurlijke manier opnieuw bepaalde bewegingen. In plaats van bijvoorbeeld 20 keer hun arm te buigen en te strekken in een gesloten therapieruimte, maken ze op de herstelboerderij diezelfde beweging door hooi te scheppen, de stallen te vegen of de dieren eten te geven. Door betekenisvolle en leuke taken uit te voeren, krijgen de revalidanten de nodige vaardigheden en activiteiten terug onder de knie. Dat gebeurt onder begeleiding van zowel de landbouwer als het revalidatiecentrum.

Een herstelboerderij slaat een **brug tussen landbouw en zorg**, waar iedereen baat bij heeft. In het bijzonder ook revaliderende mensen op zoek naar genezing en herstel.

"Mensen de kans geven om zelf te ontdekken dat ze ook nog andere dingen kunnen dan oefeningen in een centrum."

Hoe werkt een herstelboerderij?

Proces

Frequentie van de sessies wordt in
samenpraak beslist.

Samenwerking officieel!
Eerste sessie vindt plaats.

Altijd begeleid door
landbouwer én
ergotherapeut.

Revalidant komt zes keer langs.

Altijd landbouwer aanwezig
én ergotherapeut telefonisch
beschikbaar.

Evaluatie met revalidant, landbouwer en
ergotherapeut.

Taken of activiteiten worden
aangepast indien nodig.

Deze cyclus wordt herhaald tot het
revalidatietraject op de herstelboerderij
voltooid is.

De drie partijen kunnen
het traject op elk moment
stopzetten.

Een belangrijk doel in dit project is **inclusie**. De revalidanten komen door hun activiteiten op de boerderijen stapsgewijs terug in het maatschappelijke leven terecht.

Herstelboerderijen zijn een laagdrempelige overgang van de kunstmatige en veilige omgeving van revalidatiecentra naar de echte wereld. Door de taken op de boerderij merken revalidanten dat ze heel wat in hun mars hebben. Dat geeft hen zelfvertrouwen en moed om de uitdagingen die ze op de boerderij aankunnen ook buiten de boerderij aan te gaan. **Zo weinig mogelijk aanpassingen** aan de boerderij zorgen ervoor dat revalidanten uitgedaagd worden, maar dan in een veilige omgeving.

Herstelboerderijen dragen op die manier bij aan de **“vermaatschappelijking van de zorg”** wat wil zeggen dat de zorg zoveel mogelijk opgenomen wordt in het dagelijkse leven.

Taken

Dagelijkse taken op de boerderij worden gelinkt aan fysieke bewegingen. Bijvoorbeeld het vullen van een kruiwagen met hooi vereist de volgende handelingen: draaien met het lichaam, de elleboog buigen en strekken, de arm naar voren en achteren bewegen en het evenwicht behouden. Per taak staan de bewegingen die nodig zijn in het handboek voor herstelboerderijen.

Hieronder staan nog enkele voorbeelden van taken die de revalidanten op de boerderij kunnen uitvoeren.

- Voederbakken legen en vullen
- Stallen vegen
- Rijden met de kruiwagen
- Hooi geven aan de dieren
- Emmers optillen
- Dieren drinken geven
- Stro leggen in de stallen
- ...

*“Het is zo goed als
de therapie die ik nog
moet volgen.”*

Wat is de meerwaarde voor een landbouwer?

Sociaal

Als herstelboer neemt de landbouwer een **nieuwe maatschappelijke rol** op zich. De herstelboerderij wordt namelijk een deel van de zorgsector, een nieuwe functie die bijdraagt aan een positief imago. De landbouwer leert op die manier een nieuwe groep mensen kennen die op vele vlakken een verrijking kunnen zijn. Ook breken de revalidanten de routine, kunnen ze voor wat rust en afwisseling zorgen en dragen ze effectief hun steentje bij op de boerderij.

Financieel

Momenteel bestaat er een **financiële compensatie voor zorgboerderijen, waaronder herstelboerderijen vallen**. Het gaat om een subsidie die landbouwbedrijven krijgen wanneer ze personen met zorgnood begeleiden en daardoor gehinderd worden in hun fulltime job. Die subsidie bedraagt maximaal 40 euro per dag en wordt gedragen door het Departement Landbouw & Visserij. Op hun website (www.lv.vlaanderen.be) kan je de voorwaarden terugvinden en ook een aanvraag plaatsen.

Wat moet een landbouwer doen?

Ben je **gemotiveerd en enthousiast**? Dan is er verder niet veel meer nodig!

Tijdsbesteding en begeleiding

De frequentie van de sessies wordt beslist samen met de revalidant en het revalidatiecentrum. Hier heeft de landbouwer dus zeker **inspraak** in. Ook wanneer de sessies plaatsvinden en hoelang ze duren, wordt onderling afgesproken.

Bij de try-out en de eerste sessie wordt de revalidant zowel begeleid door landbouwer als door een ergotherapeut. De volgende sessies is het de bedoeling dat de landbouwer tijdens de sessie **continu aanwezig** is bij de revalidant en moet er iemand van het revalidatiecentrum altijd telefonisch bereikbaar zijn om te helpen indien nodig. Bovendien kunnen er tijdens de evaluatiemomenten altijd vragen gesteld worden.

"Heel goed, fijne samenwerking met de mensen van de boerderij. De mensen zijn zeer behulpzaam en bezorgd."

Samenwerking revalidatiecentrum

Je staat er natuurlijk niet alleen voor! Samen met de artsen en therapeuten van het revalidatiecentrum volg je de revalidanten op. De landbouwers voorzien de taken en begeleiden de revalidanten bij het uitvoeren ervan. Die taken worden **in overleg** met het revalidatiecentrum bepaald. Er wordt dus gerekend op een hechte samenwerking!

EHBO

Ook is het helemaal geen probleem als je geen kaas gegeten hebt van revalidatie of bepaalde aandoeningen of symptomen. Hier worden de landbouwers uiteraard in ondersteund. Zo zijn er duidelijke **EHBO-fiches** van wat er gedaan moet worden, moest er iets gebeuren. Geen zorgen dus want de concrete instructies zijn glashelder voor iedereen. Een standaard **EHBO-koffer** is best binnen handbereik op de herstelboerderij.

Bovendien heeft **elke deelnemer zijn eigen fiche**. Daarop staat alle persoonlijke informatie van de revalidant zoals zijn of haar doelstellingen, mogelijkheden en beperkingen, eerdere ervaringen in de landbouw... Kortom alles wat je moet weten over de revalidant!

Aanpassingen infrastructuur

Tijdens het maken van de match tussen de landbouwer en de revalidant wordt er ook rekening gehouden met de infrastructuur van het landbouwbedrijf en de taken die er uitgevoerd kunnen worden. Er wordt altijd gestreefd naar een **minimum aantal aanpassingen**. Als er toch nood is aan een verandering van de accommodatie dan kan de landbouwer kijken of hij misschien beroep kan doen op de investeringssubsidies van het Departement Landbouw & Visserij. Die subsidies worden wel pas vanaf bepaalde bedragen toegestaan. Al die informatie is te vinden op hun website (www.lv.vlaanderen.be).

Verzekeringen

Goed verzekerd zijn, is natuurlijk belangrijk. Check daarom even of je verzekerd bent wanneer je revalidanten laat helpen op je landbouwbedrijf. Normaal gezien hebben landbouwbedrijven een **bedrijfspolis** waarin het risico op burgerlijke aansprakelijkheid is opgenomen. Best kan je (vaak kosteloos) nog aanvullend 'zorgboerderij' opnemen in een extra clausele in je verzekering.

Herstelboerderij De Schaapskooi vertelt

De boerderij De Schaapskooi in Kasterlee was al een zorgboerderij, maar besloot ook nog deel te nemen aan het project Herstelboerderijen. Landbouwer Benny geeft mensen graag nieuwe kansen en besloot uit nieuwsgierigheid mee te werken aan het nieuwe revalidatietraject. Hij vertelt waarom het voor hem een aangename ervaring was.

*Zo'n revalidatiesessie op de boerderij verloopt heel rustig. Er wordt geen drie uur aan een stuk gewerkt, maar er wordt ook veel gebabbeld bij een koffietje. Dat **sociale aspect** is ook een belangrijk deel van de revalidatie zelf. Werken is niet het doel op zich. Sommigen geven zich door hun enthousiasme soms ook té hard. De taken die voor ons heel simpel zijn, kunnen voor de revalidanten echt zwaar zijn en dan moet ik ze zelfs wat afremmen.*

*In het begin was het begeleiden van de revalidanten wel wat moeilijk, maar met behulp van de mensen van het revalidatiecentrum ben ik er zeker van dat **iedereen dat wel kan**. Je mag het ook aangeven wanneer het te zwaar is voor jou om een bepaalde revalidant te begeleiden en dan wordt er voor hem of haar een beter geschikte boerderij gezocht.*

*Ik heb zelf ook wat geleerd van de revalidanten. Het gaat om een groep mensen die stuk voor stuk **heel veel moed en karakter** hebben. Plots verliezen zij een deel van hun krachten en moeten ze alles van nul terug opbouwen. Daar heb ik alle respect voor. Het was ook leuk om te zien dat ze altijd meer kunnen dan ze zelf denken. Bijvoorbeeld iemand*

met maar één goed functionerende hand die dan toch met een kruiwagen kan rijden door een touw rond de schouder te knopen.

*Het vraagt wel wat tijd, je kan hen niet zomaar aan hun lot overlaten. Je moet echt dicht in de buurt blijven, maar je krijgt er **veel vriendschap en waardering voor terug**. Je merkt dat ze echt heel graag komen. Dat zie je aan het feit dat ze eigenlijk niet hoeven te komen, maar nooit afhaken. Ze zeggen me ook hoe fijn ze het vinden op de herstelboerderij. Bovendien breid je zo als landbouwer je netwerk uit, want je leert **nieuwe mensen** kennen die normaal nooit op je boerderij zouden komen. **Ik zou het terug opnieuw doen!**"*

Herstelboerderij Het Vennenhof vertelt

Boerderij het Vennenhof van de familie Dams is een melkveebedrijf in Geel. Ze was nog geen officiële zorgboerderij, maar op de boerderijen van de familie van boer Jeroen waren altijd wel zorggasten aanwezig. Met een herstelboerderij willen ze die traditie verderzetten. Jeroen en Els vertellen over hun ervaring met het nieuwe revalidatietraject.

*De dag van vandaag wordt de landbouw op twee manieren bekeken. Enerzijds is er het **romantische beeld** van een bedrijf met vijf koeien, twee varkens en een paard, anderzijds is er de **economische realiteit** waarbij het inkomen van de veehouder onder druk staat en de boer gedwongen wordt om uit te breiden. Daarnaast had vroeger iedereen wel een nonkel die boer was. Tegenwoordig is dat niet meer zo en weet zelfs niet iedereen waar de melk in de supermarkt vandaan komt. Maatschappij en boerderij zijn **twee aparte domeinen** geworden, maar door herstelboerderijen kunnen die twee **weer samenkomen**.*

De start ging eigenlijk **vanzelf**. We moesten geen aanpassingen doen en konden meteen met de revalidanten aan de slag. We proberen samen met de revalidanten aangepast **echt "boerenwerk"** uit te voeren: de kalveren melk geven, brok en hooi voeren, hokken strooien of uitmesten... Zo zien zij meteen resultaat van de oefeningen waarop ze in het revalidatiecentrum getraind hebben. Voor ons is dan ook een deel van het dagelijks werk al gedaan.

Het is fijn om de **vooruitgang** van de revalidanten te zien. Zowel hun conditie als het werktempo zijn enorm verbeterd. In het begin hielp ik zelf de hele tijd mee en waren zij aan het einde van de sessie echt heel moe. Ondertussen kunnen ze alle taken zelfstandig uitvoeren en doen ze dit veel sneller! Het doet ook deugd om te merken dat de activiteiten op de herstelboerderij niet enkel een **aangenaam tijdverdrijf** zijn voor de revalidanten, maar dat het echt ook een functie heeft, een **impact in het revalidatieproces**. Het is fijn om als boer iets voor de maatschappij te kunnen doen.

Meer informatie?

Op de **website** (www.herstelboerderij.be) kan je verschillende documenten opvragen. Bijvoorbeeld een gebruiksvriendelijk handboek voor herstelboerderijen, het volledige onderzoeksrapport, de standaardformulieren (zoals het intakeformulier, overeenkomsten,...) en nog veel meer!

Wil je graag nog extra informatie? Stuur dan een e-mail naar anke.esch@iok.be .

Partners

Mogelijk gemaakt door

www.vlaanderen.be/pdpo

*“Vlotte
communicatie
en
gemotiveerde
deelnemers.”*

*“Een sociale
meerwaarde van
de landbouw in de
maatschappij.”*

Met steun van:

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandontwikkeling
Europa investeert
in zijn platteland

LEADER
provincie Antwerpen
Met de steun van het ELFPO

RURANT
versterkt het platteland

Provincie
Antwerpen

www.vlaanderen.be/pdpo

V.U.: Eric Nysmans, Langedijk 26, 2430 Laakdal